

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Основні вимоги до будівель і споруд

БЕЗПЕКА І ДОСТУПНІСТЬ

ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ

ДБН В.1.2-9:2021

Видання офіційне

Київ
Міністерство розвитку громад та територій України
2022

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Основні вимоги до будівель і споруд

БЕЗПЕКА І ДОСТУПНІСТЬ

ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ

ДБН В.1.2-9:2021

Видання офіційне

Київ
Мінрегіон України
2022

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» (ДП НДІБК)
- РОЗРОБНИКИ: **О. Белоконь**, канд. техн. наук; **Н. Гах**, канд. техн. наук; **О. Лісений**, канд. техн. наук; **І. Любченко**, канд. техн. наук; **Ю. Мелашенко**, канд. техн. наук; **Ю. Слюсаренко**, канд. техн. наук (науковий керівник); **Г. Фаренюк**, д-р. техн. наук
- 2 ВНЕСЕНО: Директорат технічного регулювання в будівництві Міністерства розвитку громад та територій України
- 3 ПОГОДЖЕНО: Міністерство охорони здоров'я України
(погоджено без зауважень в порядку, передбаченому абзацом другим п. 9 "Порядку розроблення, погодження, затвердження, реєстрації, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність", затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2010 р. № 543)
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
(лист від 01.12.2021 № 01-20243/263-1)
Державна служба України з питань праці
(лист від 14.12.2021 № 8519/1/5.2-21)
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО: наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 30.12.2021 № 366 та накази від 31.01.2022 № 22, від 08.04.2022 № 62, від 16.05.2022 № 72
- НАБРАННЯ
ЧИННОСТІ: з першого числа місяця, що настає через 90 днів з дня їх реєстрації та оприлюднення на порталі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (з 2022-09-01)
- 5 НА ЗАМІНУ: ДБН В.1.2-9-2008

Мінрегіон України, 2022

Видавець нормативних документів у галузі будівництва
і промисловості будівельних матеріалів Мінрегіону України
Державне підприємство "Укрархбудінформ"

ЗМІСТ

1	Сфера застосування	С.	1
2	Загальні вимоги		1
3	Критерії основної вимоги		2
4	Побудова граничних значень критеріїв основної вимоги		2
5	Основні положення основної вимоги		3
6	Перевірка дотримання основної вимоги		7
Додаток А (довідковий)			
	Перелік характеристик будівельних матеріалів, виробів та конструкцій, що визначають основну вимогу		8
Додаток Б (довідковий)			
	Бібліографія		12

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Основні вимоги до будівель і споруд БЕЗПЕКА І ДОСТУПНІСТЬ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Basic requirements for buildings and structures

OPERATIONAL SAFETY AND ACCESS

Чинні з **2022-09-01**

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ці норми визначають основні положення основної вимоги щодо забезпечення безпеки і доступності при експлуатації будівель і споруд (далі – основна вимога) відповідно до Закону України «Про будівельні норми» [1].

1.2 Ці норми поширюються на будівлі та споруди у цілому та їх частини (конструктивні та інженерні системи) під час проектування та будівництва, а також встановлюють положення щодо дотримання функціональних параметрів об'єкта під час його експлуатації.

1.3 Вимоги цих норм застосовуються при проектуванні та будівництві разом із іншими будівельними нормами, що встановлюють вимоги до об'єктів: будівель, споруд, їх частин (конструктивних та інженерних систем) залежно від функціонального призначення.

1.4 Ці норми застосовують при встановленні у будівельних нормах обов'язкових вимог до об'єкта нормування у будівництві, а також використовуються при розробленні нормативних документів на конструктивні та інженерні системи.

2 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

2.1 Під час проектування, будівництва, експлуатації та ліквідації будівель і споруд забезпечують безпечне середовище для життя і життєдіяльності людини, додержують нормативи щодо охорони праці згідно з [2, 3].

2.2 Основна вимога щодо забезпечення безпеки і доступності при експлуатації стосується унеможливлення та/або зведення до мінімуму можливості виникнення нещасних випадків або ушкоджень людини під час проектування, будівництва, експлуатації та ліквідації об'єктів, які можуть мати місце внаслідок дії наступних небезпечних факторів:

- ковзання, спотикання, падіння;
- удар, зіткнення;
- опіки;
- ураження електричним струмом;
- ураження вибухом;
- обмежена доступність для маломобільних груп населення;
- несанкціонований доступ сторонніх осіб.

2.3 Ця основна вимога щодо безпеки і доступності при експлуатації реалізується на підставі суттєвих характеристик будівельної продукції.

2.4 Проектування конструктивних рішень та інженерних систем об'єкта здійснюється на підставі суттєвих характеристик відповідної будівельної продукції.

Суттєвою характеристикою будівельної продукції є та характеристика, яка пов'язана під час використання встановленої будівельної продукції з основною вимогою до будівель і споруд.

3 КРИТЕРІЇ ОСНОВНОЇ ВИМОГИ

3.1 Під час проектування об'єктів дотримання основної вимоги щодо забезпечення безпеки і доступності при експлуатації здійснюється містобудівними, об'ємно-планувальними та конструктивними рішеннями протягом усього життєвого циклу будівель і споруд.

3.2 Ці норми застосовують до об'єктів, що пов'язані з можливістю виникнення небезпечних факторів середовища для здоров'я та життєдіяльності людини при користуванні будівлями і спорудами (у тому числі для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення).

3.3 Об'єкти проектують, будують та обладнують так, щоб забезпечити вимоги безпеки для здоров'я і життя людини, попередити ризики отримання травм мешканцями, персоналом та відвідувачами (в тому числі маломобільними групами населення) при пересуванні і виконанні професійних обов'язків всередині і біля об'єкту, при вході і виході, а також при користуванні його елементами, інженерним та технологічним обладнанням.

3.4 Стани, за яких критерії основної вимоги безпеки і доступності при експлуатації не задовольняються елементами будівель і споруд, є критичними. Вони можуть призвести до травмування людей, значних матеріальних збитків чи інших неприйнятних наслідків.

3.5 Критеріями забезпечення основної вимоги безпеки і доступності будівель і споруд під час експлуатації є:

- запобігання ковзання і падіння;
- запобігання удару і зіткнення;
- запобігання опіків;
- запобігання ураження електричним струмом;
- запобігання ураження вибухом;
- забезпечення доступності для маломобільних груп населення;
- запобігання несанкціонованого доступу.

3.6 Критерії основної вимоги безпеки і доступності будівель і споруд під час експлуатації конкретизують у будівельних нормах в залежності від особливостей об'єктів різного призначення.

4 ПОВУДОВА ГРАНИЧНИХ ЗНАЧЕНЬ КРИТЕРІЇВ ОСНОВНОЇ ВИМОГИ

4.1 Критичні стани стосовно основної вимоги безпеки і доступності при експлуатації будівель і споруд можуть реалізуватися внаслідок таких подій:

4.1.1 Критичний стан ковзання:

- втрата зчеплення при ходінні взутих, а також босих пішоходів та пересуванні інвалідних візків з покриттям підлоги, тротуару або іншої пішохідної зони;
- втрата зчеплення коліс транспортного засобу з покриттям дороги.

4.1.2 Критичний стан падіння:

- падіння пішохода внаслідок ковзання;
- падіння внаслідок зміни в рівні або раптового зниження поверхні для ходіння або пересування;
- падіння внаслідок зачеплення за нерівності підлоги або за іншу перешкоду;
- падіння внаслідок слабкої видимості перешкод;
- падіння через відкриті отвори у стіні або у перекритті.

4.1.3 Критичний стан травмування внаслідок удару і зіткнення:

- травмування внаслідок удару об перешкоду;
- травмування внаслідок зіткнення з іншими людьми;
- травмування внаслідок зіткнення з транспортним засобом або внаслідок дорожньо-транспортної пригоди;
- травмування внаслідок зіткнення з крихкими елементами будівлі чи споруди;
- травмування внаслідок падіння або горизонтального переміщення незакріплених елементів будівлі чи споруди.

4.1.4 Критичний стан опіку:

- опік внаслідок контакту людини з гарячими поверхнями будівлі, споруди або обладнання;
- опік внаслідок контакту з гарячими рідинами, переважно водою;
- опік внаслідок надмірного випромінювання тепла нагрівачами, лампами тощо.

4.1.5 Критичний стан ураження електричним струмом:

- ураження блискавкою будівлі, споруди або людей, які знаходяться всередині чи на прилеглий території;
- ураження людей напругою системи електроживлення будівлі чи споруди;
- ураження людей напругою світлофора, освітлення дороги, контактної мережі електротранспорту.

4.1.6 Критичний стан ураження вибухом:

- утворення вибухонебезпечної суміші у повітряному просторі будівлі, споруди або її частини;
- іскріння елементів електропроводки будівлі, споруди;
- вибух елементів паливних систем будівлі, споруди;
- вибух резервуарів та трубопроводів вибухонебезпечних газів або рідин;
- викид речовини з системи, що містить газ або рідину під тиском.

4.1.7 Критичний стан недоступності для маломобільних груп населення:

- відсутність можливості самостійного подолання перепадів у рівнях підлоги;
- відсутність можливості подолання недостатньо широких проходів;
- утруднення самостійного обслуговування (у тому числі користування інженерним обладнанням будівлі або споруди).

4.1.8 Критичний стан несанкціонованого доступу до будівлі чи споруди:

- проникнення сторонніх осіб, тварин, комах тощо внаслідок відсутності, недостатньої міцності або надійності огорожувальних та запірних елементів.

5 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСНОВНОЇ ВИМОГИ

5.1 Особливості запобігання критичним станам при перевірці критеріїв основної вимоги безпеки і доступності при експлуатації враховуються згідно з 5.2-5.8 цих норм.

5.2 Запобігання ковзання і падіння

5.2.1 Для запобігання падінню після ковзання передбачаються обмеження слизькості (рельєф покриття, стійкість до ковзання, коефіцієнт зчеплення тощо) для будівельних конструкцій та виробів, що застосовуються для відповідних елементів будівель і споруд (підлоги, тротуари, дороги), які залежать від характеристики поверхонь виробів, а також наявності на поверхні льоду, води чи жиру.

При цьому враховується, що вимоги до слизькості існують тільки для деяких специфічних застосувань.

5.2.2 Для запобігання падінню після спотикання забезпечують гладкі поверхні підлоги в місцях пересування користувачів об'єктів без раптових малих змін у рівні, змін у слизькості та низьких перепон.

5.2.3 Для запобігання падінню через спотикання або зачеплення в умовах слабкої видимості передбачають мінімальне стандартне освітлення, щоб люди могли рухатись безпечно в приміщеннях, в тому числі бігти, у разі небезпеки.

Крім того, мають бути запасні виходи з адекватним освітленням, здатним до функціонування навіть у разі відмови електроживлення.

5.2.4 Запобігання падінню внаслідок змін у рівні досягають виконанням відповідних вимог щодо геометрії засобів вертикального переміщення.

5.2.5 Вимоги щодо нахилу, розміру кроку, ширини сходів, огорожень та площадок визначають з врахуванням призначення об'єкта, а ухил пандусів – виходячи з безпеки та зручності для маломобільних груп населення.

5.2.6 Для запобігання падіння при раптових суттєвих змінах в рівні підлоги чи тротуару передбачають огороження небезпечних ділянок, а для значних отворів – закриття решітками, сітками чи ґратами.

Висоту поручнів, балюстрад, парапетів та інших подібних захисних пристосувань визначають відповідно до глибини можливого падіння.

Встановлюють також мінімальний рівень опору огороження горизонтальному поштовху.

Запобігання падінню через зміни в рівні на сходах досягають завдяки ухилу, розміру проступу, висоти сходів тощо.

5.2.7 Запобігання падінню після спотикання чи зачеплення досягають установленням світильників та аварійних пристроїв для забезпечення необхідного освітлення.

5.2.8 Для запобігання падіння через раптові зниження рівня підлоги передбачають поручні, балюстради та парапети, які мають характеризуватись:

- висотою над підлогою;
- неможливістю подолання дітьми;
- розмірами отворів, які унеможливають застрягання або провалювання в них дітей;
- стійкістю до горизонтального поштовху.

5.3 Запобігання удару і зіткнення

5.3.1 Ризик прямих впливів (удару і зіткнення) стосується травмування людей, що перебувають всередині чи ззовні будівлі чи споруди, через випадкові чи невідповідні контакти (впливи, зіткнення) з будівлею (чи спорудою) або її частинами (елементами).

Запобігання цим ризикам стосується:

- забезпечення безпечних контактів між людиною та елементами або частинами будівлі чи споруди (двері, вікна тощо);
- унеможливлення контактів між людиною та частинами будівлі чи споруди в результаті нещасних випадків (наприклад, провалювання скрізь слабкий елемент) чи специфічних обставин (наприклад, відмова освітлення);
- забезпечення безпечних контактів людини з потенційно падаючими елементами, які є складовими частинами будівлі чи споруди;
- унеможливлення нещасних випадків у результаті руху (наїзду) транспортного засобу.

5.3.2 Характеристиками будівель і споруд чи їх елементів, які впливають на зниження рівня безпеки та запобігають удару чи зіткненню, є:

- геометричні параметри (наприклад, висота приміщення);
- наявність гострих чи ріжучих крайок у стані експлуатації;
- характер поверхонь (твердість, шорсткість тощо);
- ступінь зчеплення потенційно падаючих елементів з елементами споруди, до яких вони закріплені;
- реакція на удар (міцність, здатність перешкоджати проникненню падаючих людей чи елементів, крихкі властивості, розмір уламків тощо);
- сили, що можуть бути прикладені до користувачів будівель (наприклад, від автоматичних дверей).

5.3.3 Рівень безпеки прямих впливів залежить від наявності запобіжних пристроїв для обмеження чи попередження доступу до небезпечних елементів.

5.3.4 Вимоги, які є загальними для всіх будівельних виробів, пов'язані з виключенням ризику порізів від гострих крайок доступних виробів та зменшення ризиків контактів з потенційно небезпечними частинами виробів.

5.3.5 Нещасні випадки через рух транспортного засобу є результатом впливу на об'єкти людьми, що керують транспортними засобами.

Запобігання нещасним випадкам залежить від стану поверхні покриття для руху транспортного засобу, механічного опору захисних огорожень та придатності іншого обладнання.

5.3.6 Дані норми беруть до уваги тільки питання, пов'язані з характеристиками будівель і споруд стосовно ризику нещасних випадків через рух транспортного засобу.

5.3.7 Транспортні засоби можуть:

- з'їхати до кювету через незахищені боки узбіччя дороги чи впасти з мосту;
- зіштовхнутися з дорожнім обладнанням, бар'єрами чи перешкодами поруч з дорогами;
- зіштовхнутися з транспортними засобами, що рухаються з іншого боку розподільної смуги;
- перекинутися або втратити стійкість з ризиком поранення людей.

5.3.8 Попередження ударів транспортних засобів забезпечують дорожнім обладнанням (пасивна безпека).

5.4 Запобігання опіків

5.4.1 Вимогами безпеки щодо запобігання опіку є температурні показники (поверхнева температура, температура рідин, інтенсивність випромінювання) і ступінь доступності небезпечних частин елементів будівель та споруд.

5.4.2 Пов'язані з ризиком опіків характеристики стосуються обладнання для обігрівання приміщень, зберігання та розподілення гарячої води та інших рідин. Беруться до уваги і частини освітлювального обладнання, механічного чи електричного устаткування, які в нормальному чи аварійному режимах могли б спричинити опіки користувачам.

5.4.3 Засобами для зменшення ризику опіку є обмеження можливості контакту з опалювальним устаткуванням, підтримання безпечної температури елементів конструкцій та інженерних систем, а також температури відповідних рідин.

5.4.4 У деяких випадках умови експлуатації будівель, споруд та їх обладнання не дозволяють зменшити ризики опіків. У цих випадках запобігання опіків досягають шляхом інформування людей.

5.4.5 Для поверхневої температури встановлюють обмежений перелік температурних режимів відповідно до різних рівнів захисту.

5.5 Запобігання ураження електричним струмом

5.5.1 Вимогами безпеки щодо ураження електричним струмом є запобігання ризику електричного удару та електрошоку внаслідок удару блискавки у об'єкт або у людину та напруги систем електроживлення на частинах будівель та споруд, з якими можливий контакт людини.

5.5.2 На запобігання ризику удару блискавки може впливати розташування і висота об'єкта стосовно оточення.

5.5.3 На запобігання ризику того, що напруга системи електроживлення досягає частини будівлі чи споруди, з яким може контактувати людина, впливає власне проект системи, рівень напруги та обставини експлуатації (наприклад, наявність вологи).

Для систем електропостачання з більш високою напругою ризик виникає також і на деякій відстані від частин системи під напругою.

5.5.4 Для запобігання ризику електричного удару блискавки у будівлю чи споруду передбачають блискавкозахисну систему.

5.5.5 Запобігання ураженню електричного удару та електрошоку від напруги систем електроживлення із напругою, більшою ніж визначений рівень, досягають відсутністю контакту людини з системою або забезпеченням її перебування на певній відстані від частин системи.

5.5.6 Запобігання ризику електричного удару та електрошоку через наявність електричної напруги на частинах будівлі чи споруди досягають заходами щодо захисту від попадання під напругу її частин (включаючи систему електроживлення) за специфічних обставин (наприклад, під час дощу).

5.5.7 Запобігання ризику електричного удару та електрошоку від систем електроживлення сигнального обладнання для дорожнього руху та вуличних ліхтарів досягають заходами щодо відсутності контакту між людиною та частинами будівель і споруд, які є під напругою, або можуть потрапити під напругу (наприклад, через транспортні засоби).

5.5.8 Для мінімізації ризиків електричних ударів від світлофору, сигналів переходу, змінних табло для повідомлень, датчиків руху, контрольного обладнання, обладнання лінії електропередачі та джерел енергії для дорожнього обладнання передбачають узгоджені рівні ізоляції та автоматичні запобіжники, безпечні рівні напруги.

5.6 Запобігання ураження вибухом

5.6.1 Ризик вибухів розглядають з двох точок зору. З одного боку, небезпечним фактором для людини можуть служити потенційно небезпечні об'єкти (лінії постачання палива, теплогенератори, устаткування під тиском тощо). З іншого боку, ризик вибуху може бути викликаний людиною через необережне поводження з вибухонебезпечними матеріалами.

5.6.2 Для запобігання вибуху під дією надмірного тиску чи температури передбачають засоби обслуговування, які обмежують чи зменшують тиск та температуру, або переривають, виключають чи автоматично зупиняють відповідні засоби обслуговування чи лінії постачання.

5.6.3 Якщо лінії постачання мають ризик вибуху, засоби обслуговування розміщують та обладнують так, щоб захистити навколишнє середовище.

Власні засоби обслуговування мають відповідати вимогам щодо мінімізації ризику для людини настільки, наскільки це можливо.

5.6.4 У разі неможливості запобігання розвитку небезпечної та вибухової атмосфери через витік газів, парів, туману чи горючого пилу через місцеві чи експлуатаційні умови передбачають заходи безпеки.

Одним із заходів безпеки може бути використання матеріалів, які не сприяють накопиченню статичної електрики.

5.6.5 Другим аспектом експлуатаційної безпеки об'єктів будівництва є застосування будівельних конструкцій, інженерних систем, виробів та компонентів, які задовольняють вимоги вибухобезпеки.

5.6.6 Вимоги до окремих будівельних виробів (труби, баки, котли, контейнери, засоби керування, вимикачі тощо) стосовно їх вибухової безпеки встановлюють відповідно до вимог до будівель і споруд (тиск, температурний опір, щільність, опір зовнішнім впливам тощо).

5.7 Забезпечення доступності для маломобільних груп населення

5.7.1 Для забезпечення доступності об'єктів для маломобільних груп населення передбачаються:

- безпечні підходи і під'їзди до будівель і споруд;
- зручність у користуванні для мешканців, виробничого персоналу і відвідувачів;
- можливість користування без додаткової адаптації для маломобільних груп населення;
- безпечне переміщення усередині будівель;
- відсутність порогів і перепадів висот у дверних прорізах;
- наявність зони обслуговування маломобільних відвідувачів у громадських будівлях, торгових закладах тощо.

5.8 Запобігання несанкціонованого доступу

5.8.1 Для запобігання несанкціонованого доступу до об'єкта передбачається:

- наявність елементів захисту (звичайних і кодових замків, домофонів, систем охоронної сигналізації, відеоспостереження тощо) у будівлях і на прилеглий території;
- захищене (антивандальне) виконання критичних вузлів будівлі (стін, заповнення віконних прорізів, вхідних дверей і, за необхідності, дверей, що ведуть у підвал, на горище та інші приміщення);
- вибухозахисні конструкції на відповідальних ділянках будівлі;
- забезпечення безперешкодної евакуації через елементи захисту будівлі у разі пожежі;
- захист від проникнення комах, гризунів, птахів у конструктивних рішеннях порожнин будівлі, елементів вентиляції, герметизації проходів трубопроводів тощо.

6 ПЕРЕВІРКА ДОТРИМАННЯ ОСНОВНОЇ ВИМОГИ

6.1 Недопущення критичних станів безпеки і доступності при експлуатації забезпечується на всіх етапах життєвого циклу об'єктів.

6.2 Забезпечення виконання основної вимоги здійснюється завдяки виконанню комплексу заходів, зокрема:

- врахування у проекті вимог безпеки і доступності при експлуатації до будівель і споруд у цілому та їх окремих частин;
- застосування при будівництві будівельних конструкцій та інженерних систем, які мають характеристики, що відповідають критеріям основної вимоги безпеки і доступності при експлуатації;
- забезпечення умов нормальної експлуатації, своєчасне проведення заходів щодо технічного обслуговування.

6.3 Основну вимогу безпеки і доступності будівель і споруд при експлуатації забезпечують на основі концепції прийняттого (припустимого) ризику, яка полягає у прагненні суспільства до такого рівня безпеки, який воно здатне забезпечити, виходячи з існуючого рівня життя, економічного та соціально-політичного становища, розвитку науки та техніки.

При управлінні ризиками керуються принципом розумної допустимості ризиків. Будь-який ризик повинен бути знижений настільки, наскільки це є практично досяжним, або ж до рівня, який є настільки низьким, наскільки це розумно досяжне.

ДОДАТОК А
(довідковий)ПЕРЕЛІК ХАРАКТЕРИСТИК БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ,
ВИРОБІВ ТА КОНСТРУКЦІЙ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ОСНОВНУ ВИМОГУ

Таблиця А.1

Ч.ч.	Критерії основної вимоги "безпека і доступність при експлуатації"	Характеристики будівельних конструкцій, виробів та інженерних систем, які відповідають критерію основної вимоги
1	Запобігання ковзання і падіння	<ul style="list-style-type: none"> - поверхневий візерунок (рельєф) поверхонь облицювання підлоги чи тротуару - стійкість до ковзання (або обмежена слизькість в сухому і вологому стані) елементів покриття для підлоги, тротуару, дороги тощо - геометрія порогів, сходів, пандусів, ескалаторів тощо - наявність, геометрія, утримувальна здатність огорожень для критичних ділянок будівлі - характеристики пристроїв для забезпечення необхідного освітлення (світильники, аварійні пристрої), що призначені для запобігання падіння після спотикання чи зачеплення
2	Запобігання удару і зіткнення	<p>Загальні характеристики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - конструкція і розміри сходів, сходових площадок, сходинок, пандусів, висота проходів, розміри дверних прорізів, які забезпечують зручність та безпеку пересування людей, можливість переміщення обладнання - конструкція і розміри дверей, вікон та подібних елементів, безпечні для людей при відкриванні, закриванні, регулюванні та очищенні - розташування виступаючих елементів (кондиціонери, вентилятори, відкриті вікна тощо) на висоті, яка недоступна для людей, що рухаються у будівлі та навколо неї - бар'єри на автомобільних рампах, пандусах, вантажних майданчиках та подібних елементах будівлі, до яких мають доступ транспортні засоби - пункти укриття (безпеки) від транспортних засобів для людей на переходах, на вантажних майданчиках, у паркінгах тощо - видимість прозорих елементів для обмеження можливості контакту з ними

Продовження таблиці А.1

Ч.ч.	Критерії основної вимоги "безпека і доступність при експлуатації"	Характеристики будівельних конструкцій, виробів та інженерних систем, які відповідають критерію основної вимоги
		<ul style="list-style-type: none"> - огороження або екрани захисту скляних елементів будівлі - елементи видимості, що нанесені на засткляних дверях, а також у критичних місцях приміщень з засткляними стінами - властивість скляних елементів при руйнуванні розділятися на відносно нешкідливі частини - елементи захисту від падіння на людину дверей або воріт, які відкриваються вгору (утримуючі рейки, страхуючі підвіски тощо) - обмежувачі руху розсувних дверей або воріт - засоби ручного або автоматичного відкривання дверей, запірні елементи яких живляться від електромережі, у разі відключення електроенергії - виключення можливості утворення і падіння бурульок у разі влаштування зовнішніх водостоків Для автоматичних виробів (наприклад, двері) <ul style="list-style-type: none"> – сила, прикладена до тіла, та характеристика запобіжних пристроїв Для дверей, балюстрад та вікон із склінням: <ul style="list-style-type: none"> – визначеність геометрії скління та видимість прозорих перепон Для сходів, пандусів, ескалаторів, майданчиків, дверних прорізів: <ul style="list-style-type: none"> – мінімальна висота приміщення над рівнем підлоги або над рівнем сходинок Для спіральних сходів: <ul style="list-style-type: none"> – визначеність геометрії Для світильників: <ul style="list-style-type: none"> – потужність та світлова продуктивність Для знаків запасних виходів: <ul style="list-style-type: none"> – визначеність геометрії знаку, його видимість та чіткість Для коливальних дверей: <ul style="list-style-type: none"> – визначеність геометрії прозорих елементів та їх видимість Для виробів, руйнування яких пов'язане з ризиком нещасних випадків: <ul style="list-style-type: none"> – механічний опір та стійкість (в тому числі на відрив)

Продовження таблиці А.1

Ч.ч.	Критерії основної вимоги "безпека і доступність при експлуатації"	Характеристики будівельних конструкцій, виробів та інженерних систем, які відповідають критерію основної вимоги
3	Запобігання опіків	<p>Для виробів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - технічна характеристика виробу - обмежена температура доступних поверхонь - обмежувальні огороження високотемпературних ділянок <p>Для інженерних систем:</p> <ul style="list-style-type: none"> - технічна характеристика обладнання - обмежена температура води - наявність специфічних запобіжних пристроїв
4	Запобігання ураження електричним струмом	<ul style="list-style-type: none"> - укомплектованість системи блискавкозахисту - безпечна напруга електроживлення - електрична ізоляція - недоступність (огороження) елементів з небезпечною напругою - захист від випадкового дотику до струмопровідних частин - захисне заземлення, занулення, зрівнювання електричних потенціалів - захисне вимкнення - захист від небезпеки при переході з сторони високої напруги на нижчу - електричне розділення кіл - наявність запобіжних пристроїв мережі електропостачання
5	Запобігання ураження вибухом	<ul style="list-style-type: none"> - вибухобезпечне виконання паливних і газових систем - сигналізація на утворення вибухонебезпечної суміші - належна вентиляція - запобігання іскріння елементів електропроводки - контроль тиску - температурний опір - щільність - опір зовнішнім впливам

Продовження таблиці А.1

Ч.ч.	Критерії основної вимоги “безпека і доступність при експлуатації”	Характеристики будівельних конструкцій, виробів та інженерних систем, які відповідають критерію основної вимоги
6	Забезпечення доступності для маломобільних груп населення	<ul style="list-style-type: none"> - безпечні підходи і під'їзди до будівель і споруд - зручність у користуванні для мешканців, виробничого персоналу і відвідувачів - можливість користування без додаткової адаптації для маломобільних груп населення - безпечне переміщення відвідувачів усередині будівель - відсутність порогів і перепадів висот у дверних прорізах - можливість безперешкодно вносити і виносити обладнання, меблі, ноші з хворим тощо - наявність зони обслуговування маломобільних відвідувачів біля столів, прилавків, робочих місць у громадських будівлях, торгових закладах тощо
7	Запобігання несанкціонованого доступу	<ul style="list-style-type: none"> - наявність елементів захисту (звичайних і кодових замків, домофонів, систем охоронної сигналізації, відеоспостереження тощо) у будівлях і на прилеглий території - захищене (антивандальне) виконання критичних вузлів будівлі (стін, заповнення віконних прорізів, вхідних дверей і, за необхідності, дверей, що ведуть у підвал, на горище та інші приміщення) - вибухозахисні конструкції на відповідальних ділянках будівлі - забезпечення безперешкодної евакуації через елементи захисту будівлі у разі пожежі - захист від проникнення комах, гризунів, птахів у конструктивних рішеннях порожнин будівлі, елементів вентиляції, герметизації проходів трубопроводів тощо

ДОДАТОК Б
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Закон України від 05 листопада 2009 року № 1704-VI "Про будівельні норми"
- 2 Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4004-XII "Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення"
- 3 Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI

Ключові слова: безпека і доступність при експлуатації, вибух, зіткнення, ковзання, критичні стани, небезпечний фактор, несанкціонований доступ, опік, падіння, ризик, удар, ураження електричним струмом.

Коректор – В.Князева
Комп'ютерна верстка - В.Чукашкіна
Формат 60x84^{1/8}. Папір офсетний. Гарнітура "Arial"
Друк офсетний.
Державне підприємство "Укрархбудінформ".
вул. М. Кривоноса, 2А, м. Київ-37, 03037, Україна.
Тел. +38(067)8848879
E-mail: uabi90@ukr.net
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців
ДК № 690 від 27.11.2001 р.